

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 622/2022-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duřu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, IČO 47 244 895, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti postupu Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 53/2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. augusta 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 53/2019 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadostučinenie vo výške 2 250 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva že prokurátor podal okresnému súdu obžalobu na sťažovateľa 10. mája 2019. Okresný súd uznesením č. k. 3 T 53/2019-208 z 8. apríla 2020 rozhodol o postúpení veci na prejednanie a rozhodnutie Okresnému úradu Michalovce, pretože dospel k záveru, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť priestupkom. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) následne uznesením č. k. 4 To 52/2020 z 28. mája 2020 zrušil toto prokurátorom napadnuté uznesenie okresného súdu a nariadil okresnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Okresný súd následne rozsudkom č. k. 3 T 53/2019 z 9. augusta 2021 uznal sťažovateľa za vinného zo spáchania prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z.

Trestný zákon v znení neskorších predpisov. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie sťažovateľ, ako aj prokurátor a krajský súd uznesením č. k. 6 To 51/2021-370 z 10. februára 2022 zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Okresný súd rozhodol opätovne rozsudkom č. k. 3 T 53/2019-416 zo 6. júna 2022 tak, že sťažovateľa oslobodil spod obžaloby. Tento rozsudok ku dňu podania ústavnej sťažnosti nenadobudol právoplatnosť, pretože prokurátor proti nemu podal odvolanie.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti namietal celkovú dĺžku napadnutého súdneho konania, pričom tvrdil, že dĺžka v trvaní 3 rokov a 3 mesiacov je neprimeraná. Ďalej uviedol, že pri takejto dĺžke ani nie je potrebné zaoberať sa súpisom jednotlivých úkonov, pretože už táto samotná dĺžka trestného konania pred súdom odôvodňuje konštatovanie porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote.

4. Sťažovateľ považoval postup okresného súdu v napadnutom konaní za zmätočný, nezákonný, nekoordinovaný, nesústredený a nehospodárny. Poukázal pritom na zrušujúce rozhodnutia krajského súdu vo vzťahu k okresnému súdu. Na druhej strane sťažovateľ uviedol, že predmetný skutok nie je vecne a ani právne zložitý, aby to mohlo ospravedlniť neprimeranú dĺžku napadnutého konania. Rovnako ani v prípade správania sťažovateľa v napadnutom konaní neexistujú žiadne okolnosti, ktoré by mali byť zohľadnené na jeho ťarchu pri posudzovaní prietahov. Sťažovateľ iba využíval všetky svoje zákonné možnosti k účinnej obhajobe.

5. Sťažovateľ konštatoval, že mu je v napadnutom konaní dlhodobo odopieraný prístup k spravodlivosti, a to tým, že postup okresného súdu nevedol k rýchlemu prejednaniu veci, a teda ani k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa týkajúcej sa jeho trestného obvinenia.

6. Sťažovateľ si zároveň uplatnil náhradu finančného zadosťučinenia vo výške 2 250 eur. Sťažovateľ túto sumu podoprel pomerne zložitým výpočtom, keď uviedol, že za prvé dva roky trvania konania si uplatňuje finančné zadosťučinenie vo výške 350 eur až 462 eur za rok, pričom za nasledujúce časové obdobie po prvých dvoch rokoch si uplatňuje sumu 700 až 930 eur za rok. Výslednú sumu navýšil o 50 % z dôvodu zachovania vzťahu primeranosti medzi utrpenou ujmom a poskytnutým odškodnením, o 20 % z dôvodu, že na prietahoch nemal žiadne zavinenie, a ďalších 20 % z dôvodu, že prietahy vznikli z dôvodu nečinnosti okresného súdu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či napadnutým postupom okresného súdu došlo k porušeniu sťažovateľovho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

8. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 38 ods. 2 listiny) osvojil judikatúru Európskeho súdu pre

ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98). Vzhľadom na už uvedené mohol ústavný súd preskúmať namietané porušenie všetkých označených práv (t. j. podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru) spoločne.

9. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10. Ústavný súd vo svojej judikatúre súvisiacej s namietaným porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov opakovane konštatuje, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Ústavný súd poukazuje na právny názor vyslovený vo svojej doterajšej judikatúre, podľa ktorého ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 59/05). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

11. Celková dĺžka napadnutého súdneho konania pred okresným súdom s prihliadnutím na časové úseky, keď konal vo veci krajský súd, predstavovala dva a pol roka. V tomto ohľade nemožno doterajšiu dĺžku napadnutého súdneho konania (vo vzťahu k priebehu, na ktorý poukázal aj sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti, pozn.) zatiaľ považovať za takú, ktorá by bola zjavne neprimeraná. Okresný súd v doterajšom priebehu napadnutého konania postupoval v zásade plynulo a bez výrazných období dlhodobej nečinnosti. Napokon sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti ani len nedokázal identifikovať akékoľvek obdobie, ktoré by bolo možné považovať za nečinnosť okresného súdu. Sťažovateľ iba zdôrazňoval údajnú nezákonnú, neefektívnu a nehospodárnu činnosť okresného súdu s poukazom na zrušenie jeho rozhodnutí o postúpení veci na priestupkové konanie, ako aj jeho (prvého) odsudzujúceho rozsudku. Ústavný súd ale konštatuje, že zo strany okresného súdu išlo o postup v zákonomnom rámci a iba samotná okolnosť, že krajský súd v konaní o opravných prostriedkoch zrušil tieto rozhodnutia okresného súdu, nemôže byť základom pre záver o nezákonom, nesústredenom a nehospodárnom postupe okresného súdu. Najmä ak okresný súd v napadnutom konaní postupoval plynulo a v priebehu tohto konania nenastali také skutočnosti, ktoré by výrazne ovplyvňovali stav právnej neistoty sťažovateľa tým, že by prispeli k jeho výraznému spomaleniu.

12. Ústavný súd zároveň zdôrazňuje, že sťažovateľ svojou ústavnou sťažnosťou napadol iba postup okresného súdu, preto mohol potenciálne porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov posudzovať iba vo vzťahu k tomuto súdu. Sťažovateľ síce správne podotkol, že ESLP posudzuje celkovú dĺžku konania na viacerých stupňoch súdov, ale aby to v uvedenom

kontexte mohol posúdiť aj ústavný súd, musia byť samotnou ústavnou sťažnosťou napadnuté všetky súdy, ktoré v napadnutom konaní participovali. Ústavný súd poukazuje aj na odlišnú perspektívu, ktorú má vo vzťahu k jednotlivým štátnym orgánom Slovenskej republiky oproti ESĽP, keďže ESĽP posudzuje namietané porušenie práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vo vzťahu k Slovenskej republike ako k členskému štátu Rady Európy, pričom ústavný súd ako vnútroštátny ľudskoprávny súd posudzuje potenciálne porušenie základných práv sťažovateľov vo vzťahu k jednotlivým štátnym orgánom, t. j. v konečnom dôsledku k tým, ktorých postup bol napadnutý ústavnou sťažnosťou.

13. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti vo vzťahu k postupu okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd vzhľadom na celkovú dĺžku konania pred okresným súdom uzavrel, že v tomto prípade nemala okolnosť, že rozhodnutie okresného súdu o postúpení veci na priestupkové konanie, resp. jeho odsudzujúci rozsudok boli zrušené krajským súdom, takú ústavnoprávnu intenzitu, na základe ktorej by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľom označeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

14. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

15. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že ak by ďalší priebeh napadnutého súdneho konania signalizoval vznik prietahov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložil ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. novembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu